

ОЛЕКСАНДР СПРЕНЦІС КВІТИ З НІЧОГО

K R E S C H A T I K

International

Literary

magazine

Олександр
Спренціс

КВІТИ
З НІЧОГО

БИБЛИОТЕКА «КРЕЩАТИКА»
ПОЕЗІЯ, ПРОЗА, ПУБЛІЦИСТИКА

ДРУКАРСЬКИЙ ДВІР
ОЛГА ФЕДОРОВА

**Олександр
СПРЕНЦІС**

**КВІТИ
З НІЧОГО**

**Друкарський двір
Олега Федорова
Київ, 2024**

УДК 821.161.2'06(477)-14
С 74

СЕРІЯ «Библиотека «КРЕЩАТИКА»
Заснована у 2023 році

*На обкладинці
Хасегава Тохаку «Сосни»*

Спренціс О.

С 74 Квіти з нічого / О. Спренціс — Друкарський двір Олега Федорова, Київ, 2024 — 144 с.

ISBN 978-617-8477-56-1

До книги О. Спренціса «Квіти з нічого» увійшли вірши з чотирьох попередніх книжок. Тексти різножанрові — від коротких віршів у манері поетів Старого Сходу до авангардної поезії ХХ ст. Ці тексти не є стилізацією або чистим експериментом: вони є результатом переживань та осмислення подій навколишнього світу.

УДК 821.161.2'06(477)-14

ISBN 978-617-8252-14-4 (серія БК)
ISBN 978-617-8477-56-1

© О. Спренціс 2024
© Федоров О.М., видавець, Київ 2024

КВІТИ З НІЧОГО

ВАРІАЦІЇ

1

Життя — прикольна штука!
Коротше — мука!
А далі що? Ніщо.
І це нехарашо!

2

Життя — прикольна штука!
Коротше — мука!
А далі що? Сполука Землі і нас.

— Де ананас?

3

Життя — багно.
А я — метелик!
І плаче по мені
Генделік!

4

Моє життя — паперу клаптик.

Хто туплею марудить,
Хто просто мене,
А хто догану пише...

А мо' вже на сміття,
На радість мишам?

5

Життя — це лезо.
А Лазó — то не для нас!

Вже краще лазити
До дівок через тин!

* * *

хоч і не зараз,
але вже скоро
Безодня
схрумає всіх нас,
як найсмачнішу страву!

АНТИЧНИЙ УЛАМОК

...незадоволений собою...
...вже шістдесят... попереду — пітьма...

* * *

намалюй мені, друже, що-небудь —
зірку, дівчину, небо, траву...

намалюй для душі
у цей час,
коли блазні кричать на трибунах...

* * *

крик
крик
з глибин душі
летить у простір

ще мить —
і зникне він
нікому не потрібний

* * *

стіни
стіни ці
свідки німі
спалахів духу
та почуттів

стіни
свідки незмінні

* * *

велична постать Шак'ямуні

посмішка-всерозуміння:
хай людство бавиться
у всякі різні ігри!

хто виправдає біль?
ніхто

безжальний хід речей
ніщо не подолає

* * *

до неба руки тягнуться...
даремно!
сансара та нірвана —
це єдине!

СТАРОВИННЕ

.....
іде по місту *бодхісаттва*
.....
його ніхто не впізнає

* * *

...мій човен сновидінь
приплив у ранок...
...і в золоті розтанув...

...а потім кава
чорна та гаряча
із гірким присмаком буття..

* * *

на слово «смерть»
яка знайдеться рима?

* * *

Мудрий!..
вій не спішить...

він повільно встає,
йде у місто...

велич парку, ріка...
на террасі п'є каву...
в серці спокій...
пустотність...
безмежжя...

в школі Всесвіту
він є найкращим учнем

КИЛИМ-ВСЕСВІТ

КИЛИМ

КИЛИМ КВІТІВ —

сині,

червоні,

білі

ТІЛЬКИ КИЛИМ

і більше нічого

* * *

це все?

чи ще не все?

чи може ще щось на зразок Армагедона

«Аллах акбар!» з майбутнього летить

тож мабуть все

збирайте речі

* * *

тим хто за межею
нема різниці
які тут пори року

* * *

карооке дівча в караоке
пісню співало
про карі очі що волошкові

співало-волало про наше життя
сумне і безглузде

* * *

народ оковиту
плекає-ласкає
в *нірвану* пірнає
не виринає

ласкаво просимо до *нірвани!*

* * *

хтиві думки
немов звірі:
оточать і...
а я слабкий,
пручатися не буду,
бо ці думки такі приємні!

ні, мене не треба визволяти

* * *

— Це що?
— *Пранаяма*
— ... для кого прана...
а для кого — яма!..

ОБ'ЯВА

на цьому цвинтарі
ховаєм за феншуєм

* * *

у брами Вічності
ми входимо без стуку

* * *

ватерклозет — бог понеділка

які іллюзії о шостій ранку?!

холодний бог!
він завжди поруч

СПОГАДИ ПРО ЧАПАСВА

...пірнув у себе
і почав плисти...

... маю надію виплисти!

* * *

...ось і повія
працею зморена...

...хоч на хвилиночку в Рай!

* * *

бачу я
що все погано
хоч і погано бачу

де наша кара?
карма?

де *tia cara*?

* * *

в оцій африканській державі
і я коли-небудь помру
я, син православний держави —
тепер мусульманській —
помру

ІІ ТРИКУТНИК

I

її трикутник
вхід до Раю
чи до пекла?
хто знає!
час покаже!

II

її трикутник
НЛО бажань
.
злітаю без вагань!

* * *

коли нічого не буде
то що буде?

буде все
і нічого

* * *

прийшов з небуття
і піду в небуття

де ж я був?

* * *

сумна зима її початок
суха трава під снігом безпорадна...
на всьому присмерк...
сирітство снігу, світла,
світу...

* * *

де наша велич?

підступна думка:
ми лише тіні справжнього...
зів'яле листя...
паперові квіти...

* * *

що вам таке заграти,
щоб ви мене
не запроторили за ґрати?

* * *

...в пустелі цій
які ще сподівання?

* * *

тихий
темно-невблаганний
хід речей
листки календаря —
смішні листки

* * *

М. Воробйову

— нас вже немає

ми лише спалах
у просторі і часі

— тоді навіщо все?

ця квітка має
безліч пелюсток...

* * *

я Всесвіту невдала спроба
його експеримент
сліпий

* * *

бо я ніщо у цьому світі
щось там... таке... неначе тінь...
бляшанка... гудзик...
дохлий кіт валяється в піску...
іржа та цвіль буяють

на всьому зашморг спеки...

* * *

іноді мрія —
світ цей розбити...
себе розбити...

бо вже занадто все...

* * *

небуття
не гірше ніж буття

але цю істину
запізно розуміють

* * *

хто я?
комаха
комаха-невдаха
— Яка зустріч! —
зраділа птаха

.

кляц!

.

привіт з глибин!

* * *

дощ... понеділок...
дощ... понеділок...

і знову —
дощ... понеділок...

останній дощ...
останній понеділок...

останнє все

* * *

де-небудь
що-небудь
як-небудь

а потім —
певне
і невідворотне

* * *

взяв червоний олівець
і перекреслив себе

хоча б зламався!

* * *

сиджу в кафе
нікого немає

ми наодинці —
я і Всесвіт

* * *

ні — так ні
так — то так
яка різниця?

все одно буде все інакше!..

* * *

мої біди — нездоланні
мої хвороби — невиліковні

то може допоможе склянка кави?

* * *

Темрява чатує на мене
гострить ніж...

хай їй грець!
заздрю ненародженим!

* * *

простір і час
час і простір

шах і мат
мат і шах

* * *

ще трохи — і Темрява
прийме мене в свої обійми...
...з Океаном і Пустелею я
ще зміг би домовитись!...

* * *

що я робив не так?
дороговкази змило часом...
...тепер я на узбіччі...

* * *

Рентген мого обличчя
я бережу немов зіницю ока
він нагадує мені
про майбутнє моїх зіниць

* * *

Небесне Царство?
Ні, це не для мене...
Це для святих або жінок...
Мене влаштує щось простіше!..

* * *

Китайська порцеляна впала на підлогу
І розлетілась на друзки...

Родина сумує

* * *

Мені не пощастило — я не став тим,
ким міг би бути
А час іде, і цвинтар вже на обрії маячить...
не обійти!..

Що встиг я? Мало що встиг.
Що я пізнав? Крихти пізнав.
Що я вмію? Мало що вмію.
Хіба що теревенити і компліменти сипати...

Тобто майстер дурничок, цяцянок-обіцянок...
Це я — цвіркун музичних справ.
Цвірк-цвірк... цвірк... цвірк — музичка для трави...
Прикро!

* * *

Кожен день — папір, перо, світло ранку...
Кожен день — вагання, зневіра, смуток...
Кожен день — мрії про інші світи...
Кожен день — мрії про забуття...

* * *

Спека але не дуже...
За вікном вітер листям шелестить...
Іноді свіжою хвилиною в обличчя...
...треба щось робити але... неможливо щось робити...
думок немає...
їх і раніше було небагато, а тепер і зовсім обмаль...
Тільки вітерець шовком душу огортає...
...чари миттєвостей!..
.....

* * *

Звичайно що цей підстаркуватий чоловік
може надіти на тендітний пальчик
юної особи весільну обручку але... тієї ж миті
старчик Харон хутко почне лаштувати
човен в останню подорож...
Асфоделії — безкоштовно.

* * *

Березневий ранок сірий і прохолодний.
Очманілі ворони своїм брутальним «карр-р!»
шматують світанкову тишу...
...Лікарня. Я стою біля вікна
і байдуже дивлюсь на вулицю...

.....

карр-р, карр-р...

.....

* * *

благе: вранці встати
випити кави
постояти біля вікна
трохи помріяти
і
глибоко зіхнути

* * *

бачити і чути —
ось дари небес!
блаженства іншого не треба!

* * *

ми сядемо навпроти
і будемо пити каву
будемо мовчати:
тиша змістовніша наших слів

* * *

їм хліб, читаю Воробйова
Воробйов — це хліб
не менше ніж хліб

* * *

ворони кружляють у небі —
що це віщує?
чи може Природа не в настрої?

* * *

не життя а... шмаття
сіре змінюється чорним...
потім знову все повертається...
справжнього стає все менше...

* * *

сором'язливі сухі квіти —
сині, червоні, жовті...
мої останні друзі?

* * *

не бути — це мистецтво із мистецтв
а сльози, розпач — це не потрібно!

* * *

небо
золото жита
ніжні волошки...
...це те, що поряд
і це — незрозуміло
і незбагненно!

* * *

поле
лежу...
чи сплю, чи просто так кимарю
я в розкоші сині і золота...

* * *

любов це те,
що залишається
коли ти підеш у інші світи

* * *

моя кава...
вона ніколи не охолоне!

* * *

я осторонь
я осторонь усього
я поряд і ніде

де б захватись?
зникнути назавжди...

* * *

там за обрієм
на шляху до зірок
де нема ні дерев, ні людей
ні безмежжя синього моря,
там в глибинах простору
нас ніхто не чекає

* * *

моя недосконалість мене лякає!
єдина втіха — досконалість інших!

БІБЛІЙНЕ

Спочатку був... початок.
— Прощу слова! — підняв руку Бог.

* * *

найважче із очікувань:
ти вже помер
а смерть ще не приходить...

* * *

на вістрі колізій
хилитаюся немов лялька
туди-сюди
туди-сюди

біль і відчай —
її прикраси

доля приречених

* * *

пейзаж, травмований безлюддям,
пророчить нам той час,
коли так буде всюди...

* * *

бузок цвіте
а ми — ні

* * *

Всесвіт — розширюється,
мізки людей — звужуються.

* * *

зима...
сутінки...
за вікном плаче сніг...

* * *

я жалкую
що не зірвав
поцілунку останній пелюсток!..

* * *

нічного неба краєвид
поставив все на місце —
хто я
і що я вартий...

* * *

Я садівник
квітів з Нічого

* * *

життя людське — краплина:
миттєво висихає...

* * *

дівчини тіло цвіте:
троянда непідступна...

* * *

в інших світах
мабуть теж є — і біль і страждання,
але... в це не хочеться вірити...

* * *

світло —
золото моїх очей — тьмяніє..
.....
золото світла — залишиться.

* * *

і що життя?
як філіжанка кави —
два-три ковтки і...

* * *

Буддою застигти
і світ цей мимо пропустити...
як оману...
як вітер...

* * *

я віддав би своє серце,
але воно нікому не потрібне...

мабуть у цьому світі інші закони!..

* * *

«Нічого особливого» про мене кажуть...
даремно кажуть!
«Нічого особливого» це важко!
це як підняти скелю,
або злетіти в небо..
я ще до цього не доріс!..

* * *

відсутність — це сум і біль
Велика Відсутність — це Рай і Блаженств

* * *

я світом здивований
і ним же розчавлений...

* * *

в календарі — весна
на серці — осінь
...щось жалісно-плаксиве...

* * *

панове! я — самозванець!
насправді я — нікчема!..

* * *

дівчина знімає светра
волосся віялом на плечі...
це незабутнє!

* * *

літній час...
зимовий час...

на цвинтарі сміються...

* * *

Бог — це плацебо
а люди — невиліковні

* * *

з життя пішла людина:
гудзик відірвався...

* * *

не треба боятися
треба любити:
квіти квітнуть відстороненим...

* * *

Не дивлячись на всі принади і розкоші світу — велич
Природи, краса флори і фауни, мистецтво, гарних людей
та інше подібне мушу із сумом зазначити, що я волів би
не народжуватись, бути ненародженим!

* * *

час осипається —
 камінням,
 піском,
 людьми...

СУТРА

квіти з Нічого — це найкращі квіти!
квіти з Нічого не мають кольору, але вони прекрасні!
квіти з Нічого не мають форми, але їх форми досконалі
квіти з Нічого — найкращі квіти!

* * *

що будемо робити
в перший день Нового року?
нічого.
перша сторінка календаря — чиста
і ми не будемо її торкатись!

* * *

Я оплакую себе
Я оплакую людство
Я оплакую Землю
Я оплакую богів і Всесвіт

Дехто образився: «Хто ти такий,
щоб оплакувати всіх?»
Я відповів: «Бо я — сірий і убогий...
І я — приречений».

* * *

Майстер дзен якось сказав:
«Стисни пальці руки — це життя.
Розтисни — це смерть»
як просто!
Це як: «відкриті очі — заплющені очі»
О незбагненне!..

.

* * *

що значить ця тиша за межами життя і смерті?
це певно знав Сіддхартха!
ця відстороненість і погляд із інших світів,
ця крапка поза простором і часом...

людство — троянда небуття

* * *

Я допив каву і заплющив очі. За вікном сміялись діти,
десь далеко пролетів літак... гавкали собаки —
все це зливалося в щось непевне і незрозуміле...
але таке прекрасне!

* * *

це місце де зникають час і простір
це місце, де нас вже не існує
це місце де сонце світить чорним світлом
а дерева співають сумний хорал

.....

це місце де закінчується все,
де можна забути про все
де царює лише стихія скорбот...

ЗАПОВІТ

буду просити нащадків
розвіяти попіл над клумбою,
звичайною клумбою —
і квіти, і бджоли
і тепло, і гарно...

не сумно...

* * *

ціни в кафе зашкалюють —
кава, тістечка, соки...
...але дівчата старанно посміхаються
і я виймаю гаманець...

.....

плата за посмішку?

.....

* * *

вранці сонце сходить
а ввечері — заходить
потім знову сходить
і знову заходить...

і так — п'ять мільярдів років...
чи це не божевілля?

* * *

я хотів би приміряти
галактику як Сомбреро
але боюсь
що їй це не сподобається!..

АВТОПОРТРЕТ

підстаркуватий чоловік,
напівсліпий,
щось шкандибає там...
хоча очима ше стріляє
в бік дівчат...

сум в квадраті
горе в кубі

раніше: зошит до зошита
олівець до олівця
фарба до фарби

А тепер: безлюддя,
темний обрій
і вітер на весь світ...

* * *

примха моїх очей:
бачити востанне
сонце,
море
і квіти...

* * *

немов чернець
перебираю квіти,
фарби, зорі,
міста, кав'ярні... галактики...

а схочу —
майну в інші світи

дивуюсь сам собі

* * *

в нашому іграшковому світі
іграшкові бажання
іграшкові пристрасті
життя теж іграшкове

за винятком смерті

* * *

самотність
теж має колір:
сіра смуга на небосхилі

* * *

на горі — тополя
а над тополею сокіл кружляє

чи то клекоче
чи то просто оплакує всіх тих
хто пішов у інші світи

пісня — до пісні
попіл — до попелу
тиша до тиші

ВІРШІ У ПРОЗІ

Мушу зізнатися, що я встряг в одну сумнівну історію — я народився. Але в мене є алібі — я цього не хотів! Моя поява — це змова моїх батьків і я, як ви розумієте, я ніяк не міг втрутитись в цей проект. А виправити все вже неможливо! Даремно, даремно мої батьки пішли на це! Час показав, що нічого путнього з цього не вийшло! Експеримент був, на жаль, невдалим! Дерево проросло не тим гіллям...

* * *

Перший раз я помер, коли лікар порадив мені не пити каву:
«Ви, звичайно, пане Олександрє, можете її пити, але...»
Ось це «але» було контрольним пострілом
у мою нещасну голову!

Вдруге я помер, коли мої хвороби — мої хронічні друзі! —
вирішили заспівати хором. Цей спів нагадав мені
більш сумне використання чоловічих і жіночих голосів...

А про третій раз я ще нічого не знаю!..

* * *

колись я був малим
і в мене були гарні олівці

я на папері створював казкові світи
або просто малював що бачив

я був щасливий,
бо не знав, що таке щастя...

тепер всі кольори зблякли

тепер я повертаюсь туди
де царює один колір

* * *

дощ іде миршавий
і життя моє теж миршаве...
дощ незабаром скінчиться
і життя моє теж скінчиться...

* * *

Боги нас забули,
покинули!

Ми страждаємо а вони — мабуть! —
п'ють каву
а мо' ще щось міцніше...
сидять і глузують:
«Он, дивись, дивись! Телепень іде! ха-ха!»

Телепень — це я,
то може так воно і є.

* * *

Будда якимось сказав:
«Не переймайтесь!»
.....
чи не казав?
я вже й забув!..

* * *

квіти в кафе на підвіконні
збентежені вбранням дівчат
і молодих жінок:
перше побачення!..

* * *

миттєве:
метелик
 пелюсток
 жіноча врода...
вічне:
 темне тло буття...

* * *

книжечка хоч і стара
але зовсім не читана...
яка жалість!

* * *

«Невдаха!» — чую я услід
з усіх стріх
«Нікчема!» — стрекочуть горобці...

образливо, що і казати, але...
праві королівські птахи!

* * *

туга за світлом,
золотом Сонця...
сутінки

* * *

спростити своє життя
до кола, квадрату, трикутника...

* * *

розуміння глибин —
це розпач

але це і перемога

* * *

гіркі трави
гіркі істини

гіркі сльози
гіркі трави істин

* * *

сутінки: колір самотності
сутінки: вимір самотності

* * *

втратили все...
навіть сльози..

* * *

наш безлад:
кольори злякалися
і поховались...

* * *

троянда самотност...

кому подарувати
троянду самотності?

* * *

хто я?
я сіра цятка
на сторінці Життя

я — зникла цятка...

* * *

сумнівне
обертається втратами:
ріки сліз починаються з крапель

* * *

троянда Рільке —
проти безодні

троянду Рільке
не поглине безодня...

НАШ ХРЕСТ

ч

а

с

і

час і простір

п

р

о

с

т

і

р

* * *

— Я не розумію:
Земля, Сонце, Всесвіт
— Не треба розуміти!
Бо збожеволієш...

* * *

що тішить нас?
ось вишні цвіт...
але це не надовго...

* * *

Відповідь богів:
«У нас нічого немає,
щоб вам допомогти.
Розраховуйте на власні сили».

Отакі!..

* * *

загроза: біль, страждання,
мабуть цей вузол
вже не розв'язати...

* * *

рівно опівночі
з темного боку Землі
спадає покривало Майї...

Бездня...

* * *

життя — це згущення
а смерть — розсієння
між ними — згасання...

* * *

— Як прикро! Це той чоловік що...
— Так. Це той чоловік що...

* * *

бджола спокуси
збирає мед твоїх вуст
і світло твоїх очей
для поцілунку,
який врятує моє серце

* * *

підстаркуватий
і незграбний
з трояндою в руці
до пані шкандибаю...

* * *

ця парочка менедратує —
Життя і Смерть, Життя і Смерть...

* * *

Історія людства:
невже ми лише спалах у безодні?..

ЩОСЬ НА ЗРАЗОК СУТРИ

1

у Всесвіті — я лише цятка...

а може Всесвіт — не лише цятка?

2

у мене в долоні — жменька Всесвітів...

бавлюсь!

пересипаю з долоні в долоню...

ПІСЛЯМОВА

це відплиття?
чи відбуття?
чи прибуття до Царства тіней?..
А може просто — пелюсток на землю...

<2021>

* * *

пuste!
у цій пустелі пустих подій
я наче камінь...
мабуть даремно!..

* * *

не переймайтесь!
сходи в безодню
вам гарантують падіння!..

* * *

ієрогліф мого імені
написаний невідомо ким

ієрогліф мого імені
ніщо не означає

ієрогліф мого імені
після написання
миттєво зникає

* * *

я сам собі
виписав палську буллу,
щоб не чіпали,
щоб залишили в спокої..

. * * *

золото світла —
дарунок моїм очам...
мабуть останній?..

* * *

зіткнувшись з усяким
Мова не витримала
і знепритомніла...

* * *

тепер всього
на все —
не вистачає...

може все
вже скінчилось?

* * *

Матерія від сорому
почервоніла а потім
і потемніла...

тепер її так і кличуть —
«темна матерія»

* * *

все величне
з часом
стає цяткою...

безліч цяток!..

У ПРОЗІ

Люди які рахують зірки
кажуть, що у глибинах Всесвіту
є така кількість зірок,
що аж моторошно!
о неосяжне!..

.

люди які рахують гроші,
не знають людей,
які летять до зірок...

* * *

пляма завжди бездоганна
коли білого безмір

* * *

а взагалі
і загалом
де туман яром
нічого не видно
за гаєм теж нічого

нічого

а нам і не треба

* * *

сніг
раптовий сніг
як зморшки навколо вуст

сніг, сніг...
на душу ліг...

* * *

обрій
заобрієм вже
нічого нема

навіть обрію

* * *

море?
вітер?
вітрила?
ну... це можливо
якщо сильно примружити очі...

* * *

нас рятує те
що День і Ніч —
домовились

* * *

я — похибка
я — похибка часу-і-простору
я — похибка?
я?

* * *

і нам сказали так палко:
«Не чіпляйтеся!
Не заважайте нам падати!»

* * *

у Білій Залі нас давно вже чекають...
...час поспішати?..

* * *

пелюстки троянди...
пелюстки її вуст...

чого ще бажати?

<2021>

КАВА ДЛЯ КАВАБАТИ

* * *

ох!
там вже не буде
ні пахощів
ні квітів
ні кольорів
ні форм!

всього того, що тішить душу!..

МОЛИТВА

моя сила — моя слабкість
Боже!
дай мені сили,
щоб не втратити мою слабкість!

* * *

коли я був молодим
я був Богом!
тепер моя душа скиглить
немов остання жебрачка!..

* * *

може Всесвіт —
це лише жарт?
якщо це так, то
дуже недоречний!

* * *

ієрогліф
це ім'я спокою

даремні сподівання!
стати ієрогліфом!

* * *

білого стає все менше
а чорного стає все більше

щось стає неминучим
і приходять бідою

* * *

нічне:
жіноче ніжне «Ах!»...
...зірка спалахнула!...

* * *

величне
не падає стіною
воно осипається пилом,
камінням,
людьми...

НІКЧЕМНИЙ ОРФЕЙ

моє життя — ганчірка
якою човгали кілька століть...

...сіре на сірому
чорне на чорному...
...валяється десь там у кутку на підлозі...

...де зникли час-і-простір
де гніль та цвіль...

...де лопухи розкошують...
де кістка від собаки скавучить...

безглуздо сонце світить...

* * *

хвороби духу — невиліковні,
бо немає таких ліків

* * *

даремно!

даремні
волення,
підняття рук,
благання про допомогу!

краще: ось птахи полетіли!

* * *

птахи Целана
не понесуть мене
на своїх крилах

у мене є своя жар-птиця:
цвітіння сакури!

* * *

течію часу не перебороти

СЕНС ЖИТТЯ
каменем ліг на дно...

* * *

латаю своє життя
миршаве
і недалуге
підшиваю
підклеюю
вирівнюю

щось треба із цим робити!
щоб не було соромно
за прожите як казав колись Конфуцій
чи не казав?
а... вже не пам'ятаю

* * *

коли у серці темрява —
серце стає каменем

непереборне!

* * *

присмерк...
тіні дерев у вікні

біла сторінка на підвіконні...

* * *

життя — це зваблення,
омана...
стережіться!

початок — це завжди кінець...

* * *

кінець життя
і я с порожніми руками...

і мій вінок — лопух...

* * *

цей вітер
рве душу і серце
рве на шматки...
кольори злякались
і поховались
царює лише сірий...

* * *

в душі — розпач
безсилля
повім листям клена
про кровотечу серця...

* * *

що вечір
що ніч
що ранок...
день пішов у ніч

я вмер
і мене немає

* * *

калина на снігу:
душевні візерунки...

* * *

похитнувся
і ледь не впав
у стрімнину часу...

птахи, де ви?..

* * *

вночі
зведення рахунків
із самим собою
нагадує мрії страченого
про краще майбутнє

* * *

смерть — це спокій усього
смерть — це ліки для всього

* * *

щастя —
це відсутність

але це майже неможливо!

СХІД

ранок
день
вечір
ніч

безпам'ятство

* * *

— а що святі?
— святі відпочивають!..

* * *

осінній вітер марить
тінями дерев

і що є чим — ніхто не знає...

* * *

мушля життя мого — потемніла
і прагне сховатись від світу

* * *

щоб добре бачити —
потрібен зір Бога...
...але його ніде нема!

вічні пошуки!..

* * *

кольори — захисники світла!
фарби — воїни світла!
...темрява відступає...

* * *

ніч затаїлася:
вона ще свого дочекається!

* * *

чекаючи на зупинці авто
я зрозумів,
що вже більше нічого чекати...

* * *

піти в ніч
і сховатись в ночі —
це різні речі!

* * *

з моїх долоней
час віється гарячим шовком,
струменить...

пустелі...
попіл...
пил...
шерхіт...

* * *

наче ще не старий
а ноги вже болять...

мусив присісти...

* * *

мрія моя сокровенна
як вія упала...

* * *

в кафе
п'ю каву не один —
поруч Кавабата

* * *

яблуко спокуси
із часом
стає
яблуком
осені...

* * *

Жерару де Нервалю
плету вінок
із болю
і жалю

* * *

мій день народження
сиджу в кутку, сумую
...темний вечір

* * *

ця вільха
мабуть знає про моє майбутнє,
тому й хилить віття долу...

* * *

сірий колір —
вельми неприємний,

але в ньому можна сховатись!

* * *

шлях до зірок...
...на відстані погляду?..

* * *

взимку — вмирання
навесні — вмирання
влітку — вмирання
восени — вмирання

а коли ж воскресіння?

* * *

келих кохання
завжди отруєний

* * *

«дзень-нь...» —
 помішую цукор...
«дзень-нь...» —
 в склянці чаю...
...в кафе то галас,
 то тиша...
...а за вікном летять століття...
.....

* * *

в оцій ранковій холоднечі —
спів пташок!
о диво!

* * *

«спочатку було Слово...»
ні: спочатку було Мовчання

* * *

вранці — я безпорадний
син ночі
цятка хаосу

може «я» — сон Бога?
ні, я рештки Сонця.

* * *

для Всесвіту не має значення —
чи камінь — чи людина,
чи квітка — чи багнука...

* * *

мрії півня
курка сміється
хазяїн — мовчить

* * *

вітер зірвав намисто з калини...
...хто підбере?
для якої красуні?

* * *

тиша...
тиша...
немов відкрита рана

хто не чує —
той не розуміє

* * *

ранок...
це коли нема життя
і жити не хочеться..
але...
мушиш!

* * *

зимовий ранок:
біле — як сіре
сіре — як біле

і все довкола — ні до чого...

* * *

глузд лежить сміттям на вулиці...
мітла в очікуванні

* * *

ранок...
піднятись з ліжка?
ні, це неможливо!..

* * *

іти чи не іти?
про що питання!
піду, спитаю Лао...

* * *

осінь заходить у зиму
як людина в сусідній провулок

ніхто і не помітив

* * *

мушля дзен
невидима але сяє

щоб побачити —
треба забути

* * *

хто винен?
і щó причина всього?
питання із питань!

темний корінь світу
в сутінках століть

* * *

цей сірий, осінній день
дощовий ранок
нам недвозначно натякнув
що нам ніщо не світить
прикро!

якось вже дошкандибаємо
до місця усіх втрат

* * *

я і вітер часто мандруємо...
але він про це нічого не знає...

* * *

нас чекає те
що не має назви...

і навіть музика — безсила...

* * *

о неосяжність метаморфоз:
я — як попіл
як пісок
як камінь...

о жорстокість метаморфоз!

* * *

з нетерпінням гортаю шпальта газет
з надією знайти оголошення
про своє зникнення...

...даремно!

* * *

і щоб принизити Смерть остаточно:
замість вінків — замовити бадилля...

* * *

я схоронився
як старий дідуган
у цьому кожущку...
бо мені вже нічого втратити
крім останнього тепла...

* * *

у неділю вранці
коли я почув крик півня
я ще мав надію
на сенс життя...

...але у понеділок,
коли стояла мертва тиша
я зрозумів,
що все скінчилось...

* * *

покірність —
чеснота моєї тіні

вона лише відлуння
мого єства

вона є
навіть тоді
коли мене немає

вона знак
мого потойбіччя

* * *

годинники всіх континентів
змовились і приховують
справжній час від людства...

справжній час — це відсутній час

* * *

спустошеність —
моє єдине слово
в моєму словнику
моєї мови

на черзі —
знак оклику

* * *

...останній лист осені...
остання чашка кави
із зерен «Ich sterbe»...

ВІЗЕРУНКИ ДОЛІ

* * *

раптово потепліло
і я вдягнув легкі черевики...
хода стала легшою і приємнішою...

місто віталоя зі мною...

* * *

«Це неможливо! — подумав я, —
і цього не повинно бути!» —
зіскочив з ліжка і пішов фарбувати
сьогодення у інші кольори...

* * *

у миршавому подвір'ї
бігає песик...

безлюддя...

* * *

посеред життя
стирчу опудалом...

лахміття — мій святковий одяг!..

* * *

насправді ця жахлива квітка
під назвою «життя» — отруйна...
насправді Сонце — чорне...

* * *

я і не помітив,
як моє життя скінчилось,
хоча як би і не помітив,
воно все рівно б скінчилось...
Et cetera...

* * *

сірий колір підняв прапор
холод,
холоднеча,
тільки дощ,
головний біль.
тільки дощ.
відсутність бажань
неначе кажуть:
«А Вас і немає!»

* * *

мудрість — це сором мріяти
тому, будь ласка,
не засмучуйте своїх Вчителів!

* * *

троянди теж нам кажуть,
що краса врятує світ...
проте їх ніхто не чує!..

* * *

на тіні дерев
лягла і моя тінь...
мереживо світла...

* * *

вечір мого життя:
мене вже немає...
є лише одяг...

* * *

а що потім?
потім чистий клаптик паперу,
на якому я ставлю три крапки...
...що потім?
клаптик
паперу
який залишиться чистим...

* * *

дощ
Бодлер
важкі крони дерев
сум
сірі сльози дахів
хмари в небі
в сердці
в душі...

* * *

Всесвіт — за рогом:
лише кілька кроків і...

* * *

Сонечко світить,
мухи літають,
і світ ось-ось
зійде з розуму!

* * *

Вічність —
це коли ніхто нікому не потрібний!
кричи, не кричи — всеодно!

Мужі Вічних Справ
забрали ключі і зникли в безмежжі...
...а ми тиняємось, безпорадні!..

* * *

мені пощастило!
я спіймав сонячного зайчика
і сховав його у кишеню!
я став володарем безцінної речі!
але до тих пір,
поки не зайшло сонце...

В СТИЛІ ХАЙБУН

У понеділок 1 серпня о 10:43,
коли я смакував
останню цукерку «Рошен»,
я зрозумів, що моє життя — програне.
Ось так: не більш і не менш.

*цукерка — солодка
чай — гіркий
на душі — кисло...
життя — хмаринкою зникає...*

* * *

я почав слухати музику,
але пішов дощ,
і я вимкнув приймач

яка музика ще потрібна?

* * *

я зітхнув і поставив крапку
...це кінець
чи початок?

* * *

зранку випрасував простирадло,
щоб діви-мироносиці
загорнули мене, як Христа,
і сховали де-небудь...
я ж невибагливий!..

* * *

вечірня прохолода.
стілець у кафе вже вільні...
денні радощі померкли...

СЕРПНЕВИЙ ВЕЧІР

хто п'є каву,
а хто п'є чай;
хто їсть тістечка,
а хто смокче цигарки...
собаки шмигають туди-сюди,
навколо квітне все
і здається, що ніхто не вмирає.

* * *

тиняюсь... тиняюся...
шукаю п'ятий кут
я — христофор колумб своєї долі...
але даремно!
всі мапи — втрачені!..

* * *

я намагаюсь спростувати свою геніальність,
але даремно!
шанувальники оточили мене ворожим військом,
і мені не прорватись!
що робити?

змиритись?
зійти на вогнище, як Аввакум?
ні, це вже занадто!..

яка жалість, що люди не розуміють один одного!

* * *

душу я віддав квітам,
а тіло — землі;
серце — твоїм очам!

* * *

acqua toffana!
милі серцю слова!

аква тофана!
еліксир безсмерття!

аква тофана!
де знайти твою цінну вологу,
яка звільнить мене від страждань?

аква тофана!

слова солодкі —
вони, як мрія нездійсненна
і недосяжна, зваблива!

acqua toffana!

* * *

моє життя нагадує долю наднової:
спочатку вибух, а потім рештки зірки
летять у Всесвіт в усі-усюди!
...і незабаром від мене
залишиться лише який-небудь уламок,
що з часом розсіється в пил,
в небуття...

* * *

піти з життя — це як вимкнути світло.
один оберт, і ти вільний!
все просто: нічого сумнівного!
лише одне прохання: сплатить борги,
щоб не було соромно
перед жінками зі сфери комунальних послуг:
ми ж все-таки джентльмени!

* * *

на шпальтах газет —
новини столітньої давнини

на шпальтах газет —
бляшанки, цяцянки, лахміття...

на шпальтах газет —
темне листя хворої осені...

на шпальтах газет —
попіл від згарищ...

* * *

я волів би бути іншим,
але це неможливо!
батьків не вибирають!

* * *

моя недосконалість!
бажання гілкою лягти на землю...
а вітер — висушить...

* * *

із темряви
почалося моє життя
і темрявою закінчиться...

чорний птах кам'яніє на гілці...

* * *

останній птах відлетів,
і впав останній лист...

мене не дочекались!

* * *

влітку
босоніж,
навпростець,
в капелюсі від Діора
іду шукати Атлантиду...

* * *

її очі —
це в'язниці
я одвічно ув'язнений!

* * *

по вулиці люди ідуть...
люди?
ні, їхні тіні...
тіні самих себе...
і я — серед них...

АРАБЕСКИ

1

По дорозі до крамнички я зустрів Богоматір.
Якщо я не помилився. Така чорнява, симпатична!
Швидко кудись ішла...
А може це не вона, може мені примарилося!..
Всяке буває!
На вулиці ж спека!

2

«Мені, будь ласка, без фільтру» — чую.
Овва! Так це ж Христос!
Якийсь такий невеселий, в таємному настрої!
Я хотів про щось його спитати,
але він вже швиденько кудись зник...
А мені ліньки було його наздоганяти...
якось іншим разом поспілкуємося!
Що казати! Візерунки долі!

3

А днів зо два тому зустрів я архангела Михаїла.
Він ішов якимось так дивно, сховавши праве крило...
Михайле, це що з твоїм крилом?
Та то... непередбачене!
Що саме?
Так зіткнувся з приватним літаком!
В ньому якийсь дурник сидів!
Ой! І що крило сильно зачепило?
50х50... Ось від лікаря іду. Зараз на лікарняному...

Що казати? Візерунки долі!

РОЗДУМИ ПЕРЕД ЧЕРВОНИМ ЗОШИТОМ, ЯКИЙ ЛЕЖАВ НА МОЄМУ СТОЛІ

Я так і не наважився нанести
в зошиті хоча б ризику або слово!..
Нехай — в майбутньому — хто-небудь інший
увійде в простір найчистішого!..

* * *

На всіх стовпах клею оголошення:
«Прошу за великі кошти ліквідувати особу
з моїм іменем та прізвищем.
Термін виконання — якнайшвидше!»

КОЛИ РАПТОВО ЗНИКЛО СВІТЛО (*підвела електрика*)

нема світла
пишу при світлі ліхтарика
він блимає, блимає, блимає...
як наше життя!..

* * *

Дурники!
що вони ще хочуть?
вони чують море,
спів пташок,
бачать сонячне світло,
і взагалі — вони в Раю!
що вони ще хочуть?
дурники!

* * *

в Едемі кажуть,
що Сонце вже не світить...
може й так, але...
може плітки?

* * *

щось погано пишеться
на папері з водяними знаками
може це знак?

* * *

вічність?
вічність — на відстані руки...
один дотик —
і ти в раю!
або в пеклі...
як пощастить!..
спішімо!

* * *

пишу!
папірець до папірця
листочок до листочка
мо' нашкребу на квиток до Раю?

ТЯЖІННЯ ПРОСТОРУ

* * *

раптово потепліло
і я вдягнув легкі черевики...
хода стала легшою і приємнішою...

місто віталось зі мною...

* * *

зараз тиша і спокій —
на кінчику пера...
о вразливість світу!..

* * *

життя — це папірець
папірчик
листок-листочок
пелюсток
сонячний зайчик
на склі води...

* * *

я зробив
паперовий літачок
і пустив його у вікно...
він полетів по кривій —
кривій мого життя...

* * *

час знепритомнів:
лежить горілиць...
незабаром — небіжчик?

* * *

мій прапор — зник
мабуть його вкрали
або сховали.
або миші зїли...
тайна з таємниць!

* * *

всього стало обмаль —
грошей, здоров'я і бажань...
жебрацький капелюх мене чекає!

* * *

вчора,
сьогодні
і завтра —
сльози, поразки, страждання,
радощі і сподівання...
безжальний рух сансари!..

* * *

бажання довгих літ —
безумство!
нащо?
для кого і для чого?

* * *

нікчемність...
нікчемність
ящіркою в'ється,
 вислизає,
бо хоче нас принизити,
звести нанівець...

* * *

в глухій темряві
ліхтарик ледь-ледь жевріє...
ні, не жевріє — вмирає...

* * *

...просвітлення?
коло, квадрат, трикутник...
і цього досить!

МАЙЖЕ МОЛИТВА

о небеса!
о небо!
даруй мені скоріше забуття!
доволі моїх страждань!

о пустотність!
поглинь мене!
розчини мене в собі:
.....

* * *

як не намагаюсь
а світ все рівно
випереджає мене!
...і я — гину...

* * *

птахи осиротіли —
вони вже не знають,
для кого їм співати!

* * *

ця тиша — як океан:
чи поглине,
чи впливемо?

DOUBLE

зараз тиша і спокій —
на кінчику пера...
моє серце — теж...

* * *

на мапі часу нас —
вже немає
і нам ніде нема притулку...
це я кажу вам, *тулку!*..

* * *

ніщо і ніщо —
це дещо!
ніщо дощить нічим
дах протікає нічим...

* * *

те, що руйнує:
жага досконалості...

що ж робити?
нічого,
треба просто любити

* * *

мені іноді лячно!
моє серце,
моє бідне серце
несе мене все життя
крізь час і простір!..

* * *

ви не повірите, але...
все може зникнути!

.....

питання лише про повернення!

* * *

перше січня — це як рукавичка,
м'яка, лагідна рукавичка!
в ній можна сховатись!

...тиша... сніг...
все людство спить,
лікується...
від самого себе

* * *

в цьому домі
в цій кімнаті на останньому поверсі
в цьому домі на високому пагорбі
твориться якась містерія духу!

а може й ні!

* * *

в кінці життя
лише один пейзаж
дерева, квіти, пагорб, обрій,
птаха на даху...
і темрява, що закриває очі...

.....

* * *

тушниця висохла...
пожовк папір...
тепер Час малює на воді...

* * *

життя — це
викреслення тебе і мене
мене і тебе:
йому ми не потрібні!
ми навіть не бруківка!..

* * *

зорі, квіти, поцілунки — забудь!

ліки,
хвороби,
смуток,
неміч —
ось моя абетка!

* * *

...валятись буду драним черевиком...
вітер... мжичка...
гвалт птахів...

* * *

кожен день
люди вмирають,
коли лягають спати
але вранці вони воскресають,
бо їх будить Сонце!

* * *

я намагався провести пряму,
але вийшов пунктир!

може, із часом
кожна рисочка стане птахом?

* * *

...але це щось таке,
мій друже,
щось таке... бозна-що!..
негаразди повилазили з усіх шпарин
і як миші згризли всю екзистенцію!

* * *

о зоряні острови!
ви такі ж прекрасні,
як і очі коханої!

* * *

щоб стати просвітленим,
треба між собою і світом
покласти смужку тиші...

* * *

безумні зимові вітри!
а до весни ще далеко...
туга з світлом!..

* * *

відносно себе —
мені нічого сказати!
а ось годинник скаже —
тік-так, тік-так
що так
і не так
ось так!..

* * *

коли сонце сідає за обрій,
не забудьте попрощатися із ним...
на всякий випадок!

* * *

вдень присісти на стілець,
відпочити... покимарити...
закритись картузом від всього світу!..

о блаженство дрімоти!..

* * *

жіночий сміх...
келихи вина...
полиск очей...
ангел чи повія?

* * *

Бумеранги ненависті літають зі швидкістю світла:

- *Ти дурний!*
- А ти кривий!
- Ти хтива!
- А ти сива!
- Ти в крапочку!
- А ти в цяточку!
- Ти невиліковна!
- А ти двомовна!
- Ти ліва!
- А ти сіра!
- Ти крива!
- А ти сліпа!
- А ти на «бе»!
- А ти на «хе»!
- А ти на «бе»!
- А ти на «се»!
- А ти хр-р!
- А ти на ср-р!
- А ти на гр-р!
- А ти фр-р!
- ...фр-р!

— ...гр-р!
— ...ср-р!
— ...Бр-р!

і так далі до кінця
третього тисячоліття...

* * *

ні, ти не згадуй,
як було добре —
вишні в цвіту, її вуста,
срібло ріки...
ні, не згадуй!
бо як згадаєш —
сльозами обіллешся!..

* * *

ворони навіть не вітаються зі мною!
звісно, їм не цікаво!
у них є більш важливі справи!

* * *

я помер і...
оселя зітхнула з полегшенням...

* * *

загнаний в куток життям,
я не роблю собі характері
і не кидаюся собакою на перехожих...
я не б'ю вітрини магазинів
і не п'ю без міри оковиту...

я просто замовляю каву...

* * *

вранці,
коли всі сплять,
я збираю золото мовчання,
щоб потім придбати мудрість:
мудрість відсутності...

* * *

випадок...
випадковість...
людина — як квітка —
з'явилась — і зів'яла...

Всесвіт теж — як квітка...

* * *

чайник, коли закипає,
співає так ніжно і кумедно,
про щось своє таке...
а я — його вірний слухач

* * *

колесо життя розчавило мене, як хробака...
яким же я був дурнем,
коли багатів думками!

* * *

я звалив на себе Всесвіт
і пошкандибав...
Христос дививсь і плавав...

* * *

малював якісь письмена,
а потім втомився...
схилив голову й заснув...

сон — це договір з Вічністю...

* * *

кількість помилок у моєму житті
свідчить про те,
що я є великою помилкою...
дзеркало:
— ніяких образ!
все є велика помилка!

* * *

цього ранку
я перший раз не глянув на годинник...

втома...

* * *

...а як заплющу очі —
миттєво засинаю...
нікого не бачу
нічого не чую
нічого не відчуваю
це — моя нірвана!

* * *

ранок
перше питання до світу —
«Хто я?»...

* * *

книжка моїх віршів —
це літопис моїх страждань
ще з часів княгині Ольги
а може й ще раніше...

пагорби часу свідчать про це...

* * *

вистава скінчилася
завіса опустилася
а людство так і не почуло оплески...

ВІДПОВІДЬ МІСТИТЬ ОСНОВНЕ

«Кава для Кавабати» належить до тих збірок, які не можна пробігти очима, на ходу фіксуючи авторські ідеї та образи й автоматично додаючи побачене до вже наявного у свідомості культурного багажу. Явлені тут короткі вірші спонукають до уважного вчитування, розглядання, оглядання з різних боків. Їх природа така, що вони скеровані на навіювання, на пробудження в читачеві його здатностей відчувати, уявляти, розмірковувати. Автор і читач тут знаходять спільну мову завдяки спільному екзистенційно-культурному досвіду. Інакше кажучи, ці вірші промовляють водночас і про авторське життя, і про життя читача. Адже перед кожною людиною життя ставлять одні й ті ж екзистенційно-буттєві питання. А вже як людина на них відповість, на що вона спроможеться у зверненому до неї запиті, — становить її особистий вибір та реалізацію. Один з улюблених поетів автора Микола Воробйов сказав: «різниця форм вирішує усе». У відповіді на питання, яке виринає перед людиною, важливим є і те, що сказане, і те, як воно сказане. У поезії останнє, тобто форма, має особливе значення.

Вірші збірки «Кава для Кавабати» близькі до традиції японської поезії, яка в гранично короткій формі виявляє тонке естетичне вчування у світ, медитативну налаштованість й подекуди легку самоіронію автора. У таких віршах слова закінчуються, але породжені образом відчуття та враження тривають і далі. Читач має вловити явлену у вірші *мить*, віддатися їй, піти за нею. І тоді йому щось привідкриється — у красі довкілля (а отже — у прояві божественного), у людському житті, яке розгортається за якимись універсальними вимірами. Тут від читача очікується відкритість до чуттєво-значенневої аури слова, до емоційного навіювання, яке творить весь вірш, а також особиста «включеність» у те, про що говориться коротко,

але експресивно. Така «включеність» передбачає долучення власного життєвого досвіду до досвіду автора. Зрозуміло, що можна говорити лише про певне наближення Олександра Спренціса до згаданої традиції, адже існують відмінності, зумовлені мовою, культурою, способом життя. Але є й спільні моменти в його письмі і в японській традиції, вони досить виразні (й особливо відчутні в контексті культурної традиції Заходу). Автор вловлює дух східної культурної традиції (тут треба сказати, що він із нею непогано ознайомлений) і доволі успішно актуалізує її в українській поетичній формі. Його творчу засаду можна означити словами відомого японського монаха-буддиста Кукая: «Не силкуйся йти слідами стародавніх, але шукай саме те, чого шукали вони». У збірці також звучать діалоги із західною культурною традицією, ознаменованою постатями Жерара де Нервала, Антона Чехова, Пауля Целана, уже згадуваного Миколи Воробйова.

Шукати естетичних вражень у довкіллі, розмірковувати над побаченим та відчутим, замислюватися над тим, що відбувається і куди все йде, — це і є авторське шукання того, що шукали ближчі та дальші в часі попередники.

в оцій ранковій холоднечі
— спів пташок!
о диво!

Це вічний мотив, який час від часу повертається, втілюється у поетичне слово й кожного разу ознаменує свіжість, безпосередність, спонтанність авторського чуття. Враження від співу пташок настільки зачаровує поета, що він забуває про ранкову холоднечу. Автор цілковито захоплений їхнім співом. Природа є тим, що приносить йому розраду. І коли екзистенційний тиск соціального стає важким, веде до розчарування, то можна «вийти» в інший світ, де птахи відлітають і своїм летом лишають по собі чисте, глибоке й незабутнє враження. Автор тонко бачить красу в Природі і проводить вдалі аналогії. А здатність здійснювати такі анналогії, як

пам'ятаємо, високо цінувалася ще від часів Стародавньої Греції. Кетяги калини перетворюються в гарне намисто, яке може прикрасити будь-яку красуню (прекрасне тут бачиться в простому, невігядливому, природному; питання лишень у тому, аби вміти побачити це). А калину на снігу автор ототожнює з «душевними візерунками» — у такій аналогії важливими є контраст білого й червоного, відсутність чіткої симетрії в частинах та водночас наявність певного об'єднувального принципу.

Поет вдивляється у світ, тонко відчуває його, цінує переходи між окремими станами, спостерігає протиставлення, які перестають бути такими на іншому рівні бачення:

присмерк...
тіні дерев у вікні

біла сторінка на підвіконні...

В ефемерній та субтильній образності цього вірша «біла сторінка» протиставляється «тіням дерев у вікні». Однак коли ці «тіні» перейдуть на сторінку, тоді протиставлення перестане бути актуальним; обидві частини зіллються в єдине. Цим єдиним і стане вірш, який про це розповідь... Вірш натякає, що протиставлення існують у нашій голові — за певного бачення й способу мислення. Однак в іншому вимірі ці протиставлення творять єдність, завдяки якій, як казав Старий Учитель, небо стало чистим, земля — спокійною, дух — чуйним, долина — квітучою...

Автор збірки намагається побачити й окреслити певні феномени та стани — те, що дається в чуттєвому спогляданні і що промовляє про одвічне становлення життєвих форм. Його візії часто відрізняються від загальноприйнятих. Так, величне, як він бачить, «не падає стіною», а «осипається пилом, камінням, людьми». З іншого боку, «пил, каміння та люди» власне і творять величне. Не можна не помітити прихованої тут іронії, адже величне складається з «пилу». Тиша, як виявляється, схожа на «відкриту рану» — її можна позначити прикме-

тами неприхованості, болю, страждання. І хто не здатний на чутливий, повний відгук, хто не спроможний «почути тишу», той нічого не зрозуміє — ні в навколишньому світі, ні в собі самому. Інколи автоські міркування нагадують японську практику коанів, які свідомо будуються як алогічно-парадоксальні твердження:

Іти чи не іти?
Про що питання!
Піду, спитаю в Лао...

Тут увиразнюється характерна для східних духовних практик непорушна віра в авторитет Учителя, а також головна дзенська настанова — необхідність «пробудження» свідомості, яку учень має здійснити сам, завдяки особистому зусиллю. Тобто необхідно вже «піти», аби вирішити питання «йти чи не йти». Комусь описані міркування виглядатимуть як іронічно-дотепна репліка. Однак для того, хто цікавиться роботою свідомості, рефлексує над тим, що в ній відбувається, цей текст передає важливий принцип. Його можна висловити так: кожне рішення є результатом перед-рішення — попереднього часто неусвідомлюваного зусилля волі. Інші парадоксальні судження, які тут можна знайти: моя сила — моя слабкість, треба сил, аби не втратити слабкість; невидиме — сяє, аби побачити — треба його забути; у чеканні приходить розуміння його засадничої марності...

Автор іронічно ставиться до життя і самого себе. Ця іронія зумовлена відчуттям старості, що неухильно насувається (Генрі Торо колись висловив спостереження, що після тридцяти дуже мало трапляється ранків, коли чоловік прокидається з гарним настроєм); усвідомленням абсурдності життя, яке у своїх проявах й остаточному підсумку схоже на «недоречний жарт»; і, що найголовніше, — засадничою неспроможністю означити те, що розгортається перед очима — «і що є чим — ніхто не знає». Життєві ілюзії вже розвіялись, прийшло пряме й прозоре бачення дійсності. Глибоко відчутій порожнечі існування, тотальній ніщоті буття поет

протиставляє красу проминання світу, естетичне замилювання, яке можливе навіть на смертнім одрі (про це натякає останній вірш збірки), діалог із близькими по духу творчими особистостями. У такій відповіді на звернене до нього засадниче й головне питання буття автор розкриває себе, показує те, ким є насправді. Й отоді те питання з усією його гостротою й актуальністю постання десь зникає. І, як помічає автор:

з моїх долоней
час віється гарячим шовком,
струменить...

Життя триває... Поезія і є відповіддю...

Тарас Пастух

ЗМІСТ

Квіти з нічого	5
Кава для Кавабати	69
Візерунки долі	96
Тяжіння простору	115
<i>Тарас Пастух</i> . Відповідь містить основне	138

Літературно-художнє видання
СЕРІЯ «Бібліотека “Крещатика”»
Заснована у 2023 році

Олександр
СПРЕНЦІС
КВІТИ З НІЧОГО

Макет обкладинки і верстка
Друкарський двір Олега Федорова
Формат 60x84 1/16. Наклад 100 прим. Зам. № 7561
Папір 80 офсет. Друк цифровий. Ум. друк. арк. 9
Гарнітура «Cambria». Підписано до друку 23.11.2024 р.

Видавець Федоров О. М.,
«Друкарський двір Олега Федорова»
Адреса: а/я 24, Київ-205, 04205, Україна,
e-mail: relaks-oleg@ukr.net
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців,
виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції
серія ДК № 3668 від 14.01.2010 р.

Віддруковано в друкарні ТОВ «7БЦ»
Адреса: 07400, Київська обл.,
м. Бровари, б-р Незалежності, 2/148
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців,
виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції
серія ДК № 5329 від 11.04.2017 р.

ДРУКАРСЬКИЙ ДВІР
ОЛГА ФЕДОРОВА

9 786178 477561